או דלמא קצובין ואע"פ שאינן כתובים ת"ש

שמת והניח שתי בנות וכן של האיתמר מי שמת והניח

וקרמה הראשונה ונטלה עישור נכסים ולא

הספיקה שניה לגבות עד שמת הבן א"ר יוחנן

מוניה ויתרה (6) וא"ל ר' חנינא גדולה מזו

אמרו ימוציאין לפרנסה יואין מוציאין למזונות

ואת אמרת שניה ויתרה והא פרנסה דמיקץ

קייצא מיכתב לא כתיבא וקא מוציאה שאני

פרנסה כיון דאית לה קלא כמאן דכתיבא

דמי מתיב רב הונא בר מנוח ימתו בנותיהן

נזונות מנכסים בני חורין והיא נזונת מנכסים

משועבדים מפני שהיא כבעלת חוב הכא

במאי עסקינן יבשקנו מידו אי הכי בנות נמי

בשקנו לזו ולא קנו לזו מאי פסקא בת אשתו

דהואי בשעת קנין מהני לה קנין בתו דלא הואי בשעת קנין לא מהני לה קנין מי לא

עסקינן דהוו תרוייהו בשעת קנין והיכי דמי

דגרשה ואהדרה אלא בתו דבתנאי בית דין

קאכלה לא מהני לה קנין בת אשתו דלאו

בתנאי בית דין קאכלה מהני לה קנין וכי מיגרע

גרעה אלא בתו כיון דבתנאי בית דין קאכלה

אימר צררי אתפסה ת"ש א"ר נתן אימתי בזמן

שקדם מקחו של שני לשבחו של ראשון אבל

קדם שבחו של ראשון למקחו של שני גובה

מנכסים משועבדים אלמא משום דלא קדים

הוא תנאי היא דתניא אין מוציאין לאכילת

פירות ולשבח קרקעות ולמזון אשה והבנות

מנכסים משועבדים מפני תיקון העולם לפי

שאין כתובין אמר ר' יוםי וכי מה תיקון העולם

יש בזו והלא אין קצובין: והמוצא מציאה לא

ישבע: אמר ר' יצחק שני כיסין קשורין מצאת

לי והלה אומר לא מצאתי אלא אחד נשבע

שני שוורים קשורין מצאת לי והלה אומר לא

היה אלא אחד אינו נשבע מ"ם שוורין מנתחי

מהדדי יכיסין לא מנתחי מהדדי שני שוורין

קשורין מצאת והלה אומר מצאתי והחזרתי

לך אחר מהן הרי זה נשבע ור' יצחק לית ליה

המוצא מציאה לא ישבע מפני תיקון העולם

 א) כתובות סט., כ) כתובות קא: קב:, ג) [בילה י:],
ד) [לעיל מח:], כ) [בדפו"ר ונ"נ מ.],

גליון הש"ם

ר"ה ונמלה . ב בשעת בגרות. זה לל"ע מאד:

הגהות הב"ח (ה) גמ' שניה ויתרה א"ל כל"ל ואות ו נמחק:

מוסף רש"י

עד שמת הבן. ונפלה הירושה לפני הכנות (כתובות סט.). שניה ויתרה. עישור נכסים ולא אמרינן מטול עישור נכסים מחלה כמו שנטלה זו ואח"כ יחלוקו, אלא מעקס זו למו כ יתמקף, מכם זו שקדמה ונשאת זכתה ובת על הבת אין עישור נכסיס, שהרי שתיהן שוות בירושה (שם). גדולה מזו. שאפילו שיעבדו אחין את הנכסים יפה כת פרנסה לטרוף לקוחות וזו שהנכסים בעין אמרת וימרה (שם). פרנסה. נדוניא. (כתובות סח:). בנותיהן נדונות מנכסים בני חורין. ולא ממשועבדים, דמנן אין מוליאין לאכילת פירות ולשבח קרקעות ולמזון האשה והבנות מנכסים משועבדים, והיא נזונת. אותה הבת, מנכסים משועבדים מפני שהיא שטל מזונות (כתובות קא:). מאי פסקא. נתמיה, וכי דנר פסוק הוא לחכמים דבר פסוק הוא לחכמים שקונין לבת האשה ולא לבנות, ששנו סתם במשנה בנותיהן ניזונות מבני חורין והיא ניזונת ממשועכדים (שם קב:). מי לא עסקינן כו׳. וכי חי מפשר שיהו אף הבנות בשעת מפסר שיהו תוף הפנות מפסר קנין, כגון דגרשה ואהדרה וכתב לה התנאים הללו, ואפילו הכי תנן סתמא בנומיהן ניזונות מבני חורין ולא ממשועבדים (שם). בתו דבתנאי בית דין. כנן נוקכן דיהויין ליכי מינאי כו' (שם). אתפסה. לפני מותו למונותיהן (שם). המוצא מציאה. ומחזירה ובעלים אומרים שלא החזיר כולה, לא

'סבע (לעיל מח:).

מוסף תוספות א. ור״ח מי פליג אמתנ רשנ״א. ב. וקבל עי אחריות עד כדי אותה קצבה. אחויות עו כוי אחתה קצבה. רשנ״א. ג. ויש לו קול. רשנ״א. T. וקבל עליו אחריות. רשכ"ם כ"ב שם. אוויות. נשנ"ט נ"כ שט. ה. והלכך נפיק קלא בין אגוף המכר בין אפירות, או דלמא כתובין וקצובין בעינן. ן. [דהא] [. [דהא] מתרצינן הב"ע בשקנו מידו עולא נמי הוא דמתרץ הכי וכי הדרינן לאקשויי אי הכי בנים נמי לעולא נמי אקשינן ומאי הוא באמר הוא דאמר קושיא וווא עולא וווא ואבור כתובין הן אצל בני חורין ואינן כתובין אצל משועבדים אלמא לאו משום דלא כתיבא אלא משום דעיקר תקנתן הכי הויא. לשנ"א. אמנס נתוס׳ הרא"ש הנוסח כאן כדפירשתי. וכן הוא במרדכי וו"ל: הא לא מהני

קלובין ואע"פ שאין כסובין. ואית ליה דמלוה על פה שהיא קלובה טרפה ממשעבדי: ונטלה עישור נכסים. שזה משפט הבנות °בשעת בגרות או נישואין ליטול עישור נכסים בהכנסת פרנסת נדונייתן לבד מה שניזונו מזונות עד אותה שעה: ולא הספיקה שניה לגבות. פרנסתה

שלח ניסת: עד שמת הבן. ונפלה הירושה לפני שתיהן: שניה ויתרה. איבדה עישור נכסים שלה ולא אמרינן תיגבי עישור נכסים ברישא והשאר יחלקו בשוה דטעמא דתקינו עישור נכסים כדי שתהא לבנות פרנסת נישואין והא איכא טפי: ה ואמר לו ר' חנינא. וכי מפני שקדמה זו איבדה זו: גדולה מזו אמרו. שאפילו מכר האח את הנכסים: מוליאין. מיד הלקוחות העישור ואע"פ שאין מוליאין לפרנסה לפרנסה למזונות ממשעבדי: ואם אמרם שניה ויתרה. מפני שלא הספיקה והלה בשעבוד של החרים שהיה גדולה מזו לא אמרו שתפסיד ועכשיו שהן בפנינו תפסיד. אלמא שמעינן לר׳ חנינא קלובים טרפי ממשעבדי אף על פי שאין כתובין כגון זו: מיקד קיינא. עישור: דאים לה קלא. משעה שמת האב הכל יודעין שהבת נוטלת עישור נכסים: מתו בנוחיהן ניוונות כו'. הנושא את האשה ופסקה עמו לזון את בתה חמש שנים וגירשה בתוך חמש שנים ונשחת לחחר ופסקה עמו כמו כן חייב לזונה חמש שנים אחד זנה וא' נותן לה דמי מזונות מתו בנותיהן ניזונות מנכסים בני חורין כדקתני מתניתין אין מוליאין האשה והבנות מנכסים משועבדים: והיה. חותה בת חשתו: ניזונת מנכסים משועבדים כו'. אלמא כיון דקייני חמש שנים אע"ג דלא כתיבא גביא ממשעבדי כר' חנינא וקשיא לעולה: בשקנו מידו. וסתם קנין לכתיבה עומדי : אי הכי בנות נמי. דהויא לה מיניה ליתזנו ממשעבדי הואיל ובקנו מידו קא מיירי: מאי פסקת. מאי דעתיה דתנא וכי פסקא למילתיה דסתם מאן דפסיק הכי קנו מידו לבת אשתו ולא קנו לבתו: דלא הואי. שעדיין לא נולדה: מי לא עסקינן כו'. כלומר ומי לא משמע נמי ממתני' כגון דהוו בנתיה בשעת קנין: והיכי דמי. כגון דגירשה לחחר שנולדו לו ממנה בנות: ואהדרה.

ופסקה עמו תנאים הללו דהא מתני' סתמא תנן: ורי מגרע גרעה. בתמיה: כיון דבתנאי ב"ד קאכלה. והוא נמי קנו מידו נותן לב להשלים חוקה: אימא לררי. של מעות התפיסה במותו להיות בידה לזון מהם: אימחי. אמרו אין מוליאין לאכילת פירות מנכסים משועבדים: נומן שקדם מקחו. של לוקח שני זה שהראשון שלקח שדה הגוולה בא לחזור עליו: לשבחו של לוקח ראשון. שכשלקח זה השני מן המוכר עדיין לא השביח הלוקח הראשון את הקרקע הגזולה: אבל קדם שבחו של ראשון כו'. דמשהשביחה והכל יודעים שבאחריות מכרה לו יצא כל אחריות הקרקע עם שבחו ופירותיה על נכסי הגולן: אלמא משום דלא קדים הוא. ולאו משום קלובין וכתובין: מפני סיקון העולם לפי שאין כסובין. ואם באת לטרוף לקוחות אף במלוה על פה אין לך אדם לוקח שדה מחבירו לפי שירא שמא יש עליו מלוה: והלא אין קצובין. ובמה יש ללקוחות להזהר ובלאו תיקון העולם נמי אין הדין לטרוף: והלה אומר לא מלאחי אלא אחד נשבע. כדמפרש טעמא דלא מנתחי מהדדי והוה ליה טענתו של

בבנות דליתנהו בעולם בשעת כתיבה. וועי׳ לש״ט). ז. וכדאיתא בב״ב (מג.) הב״ע בשכתב לו דו״ד איז לי על שדה זו. והתניא דו״ד איז לי על בעולם בשעת כתיבה. (וער 'קס"ק). ז. ובדאיתא בב"ב (מג') הב"ע בשכתב לד דר"ד אין לי על שהה זו, והתניא דר"ד אין לי על שדה זו וידי מסולקת המל אמכר ולא כלום, ומשני הב"ע בשקנו מידו, כלומר דאלים טפי, ואמרינן במציעא (יג.) בשטרא אקנייתא דהא שעבד נפשיה. כדלה 7. דמיניקר תקנתין לא גביא ממשעבדא. מכנ"ח. 20. שגם היא בעלת חוב, ומשום חששא דצררי לא תפסיד חובה שהוא מוקדם. חוס' הלח"ת. ". משום פסידא דלקוחות חשו טפי לצררי. חוס' הלח"ת. "א. דחששת צררי דכתובה אינה גדולה כחששת צררי דמזונות בתו, דאין אדם רוצה שתחזור בתו על הפתחים וודאי צררי אתפסה ולא גביא ממשעבדי אפי׳ בשבועה. למ"ה סו"ד נשימ"ק. "ב. ואפשר דקיל הוא שהקלו במזונות (לענין בני חרי. כנו קנשקם) משום כדי חייה.

אן דילמא קצובין אע"פ שאין כתובין. פי׳ נקונטרס ואית ליה דמלוה על פה גובה ממשעבדי ואין נראה דבהדיא תנן בפרק גט פשוט (ב"ב דף קעה.) דגובה מנכסים בני חורין א ומפרש ר"ת דהכא לא איירי במלוה אלא בשאר מילי דקצבה כגון פסק לזון את בתה חמש שנים ב

דדוקה במלוה על פה לה גבי ממשעבדי משום דמאן דיזיף בלנעא יזיף אבל שאר מילי הוו כמכר ^ג דאמרי׳ יב דף מא:) המוכר שדהו בעדים ד גובה מנכסים משועבדים דמאן דמזבן בפרהסיא מובן ה: אמר ר' חנינא גדולה מזו בו'. למאי דמסיק נפרק מליאת האשה (כתובות דף סט.) דרבי יוחנן קיבלה מרבי (חנינא) הוה מלי למיפרך השתח דבעי למידק דקלובין לחודיה מהני ארבי יוחנן דאמר לעיל לפי שאין כתובין ומיהו התם דחויא בעלמה הוה ובמסהנה דהכה ניחה: בשקנו מידו. פי׳ נקונטרס דהוו

ככתובין דסתם לכתיבה עומד וקשה דא"כ אמאי פריך אי הכי בנות נמי הא לא מהני כתיבה דבנות כדחמר לעיל ו לכך נרחה דהנין אלים טפי מכתיבה ו לכך פריך בנות נמי נהי ח דכתיבה לא מהני קנין לימהני: אימר צררי אתפסה. לוקא לגבי משועבדים יו חיישינן אבל גבי בני חרי לא דאמרינן בפרק שני דייני גזירות (כתובות קו:) לררי לקטנה לא מתפים ולריך עיון דלענין משעבדי חיישינן במזונות טפי לנררי מבכתובה דכתובה נפרעת בשבועה מנכסים משועבדים ומזונות ' לא גבי כלל אפילו בשבועה יא ולענין בני חרי הוי איפכא דלענין מזונות גבי בלח שבועה ולכתובה בעי שבועה כדתנן בפ׳ שני דייני גזירות (שם דף קד:) מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות חנן אומר תשבע בסוף ולא תשבע בתחילה יב: אל משום דלא קדים הוא. פי׳ בקונטרס ולאו משום דקלובין וכתובין וק' דא"כ כי משני תנאי היא לא הוי רבי נתן לא כמר ולא כמר ונראה דלעולא יג פריך דוקא ולמפשט נמי דרבי חנינא קלובין אע"פ שאין כתובין דבומן שקדם שבחו של ראשון ' היינו קלובין ואין כתובין דכתיבה לא מהניא אע"ג שכבר בא השבח כיון דבשעת הכתיבה אכתי לא הוה טו ובי מה תקון העודם יש בוה והדא

אין קצובין. פי׳ בקונטרס ומן הדין בלא תיקון העולם אין לגבות ממשעבדי כיון דאין קלובין וקשה דהא ר' חנינא דאמר לפי שאין קצובין קאי לפרושי מפני חיקון העולם דמתני׳ יו לכך נראה דה״פ קא תלית טעמא מפני תיקון העולם בכתיבה מה תיקון העולם יש בזה דאפילו הוו כתובין לא גבי ממשעבדי דאין מי נוקר אפונט על היא ימכ אי במוכן לא מינתחי מהדדי. מיקון העולם חלוי בכחיבה אלא בקליבה ": ביסין דא מינתחי מהדדי. ואפילו רבי " (מאיר) בפ"ק דבילה (דף י:) דאמר גבי כיסין זימנין דמיתעכל קיטרייהו היינו משום דאיכא הוכחא שהניח מאתים ולא מלא אלא מנה אבל הכא מי יימר דלא מלא אלא אחד יח:

תביא נמי הבי. פי׳ בקונטרס דל״ג תנ״ה והך סיפא נמי ר׳ ילחק אמרה וגרס בסיפא דהך שני שוורים קשורים מנאת לי והלה אומר מלאתי והחזרתי לך אחד מהם הרי זה נשבע וקשה דליהמניה במגו דאי בעי אמר לא מלאתי אלא אחד ועוד ^{יט} לפי המסקנא ⁻ ר' יצחק דאמר כמאן אלא הכי גרסינן תניא נמי הכי שני שוורים מצאת לי והלה אומר לא מלאתי אלא אחד אינו נשבע שני כיסין קשורין מלאת

זה טענת ברי אחרי שאחד מהם ביד זה והרי הודה לו במקצת: שוורין מנחחי מהדדי. וטענת שמח הוא: שני שוורים קשורים מצאת לי והלה אומר מלאסי והחורסי לך אחד מהן הרי זה נשבע. שכן הוא שהחזיר לו האחד דהויא ליה נמי טענה ודאית ואף על פי שלא ראה כשמצאם שהרי גם זה אומר כן והוה ליה האיך מודה במקצת טענה ברורה. והך סיפא נמי ר' יצחק אמרה ולא גרסינן בה תניא נמי הכי:

לך אחד מהן והלה אומר לא קר לא הוא לא היתה הטענה על המציאה כגון שנתברר בעדים שמצא שניהם אלא הם טוענים על החדרת לי כל עיקר הרי זה נשבע פי׳ או לא היתה הטענה על המציאה כגון שנתברר בעדים שמצא שניהם אלא הם טוענים על החזורה לל כל קידה וההפשב כל את אחדות המוכנה כל הנה הוה בקן מצובה בכל ב פנוצא פנותם את אחדות המוכנה בל המוכנה כ החזורה שזה אומר החזורת לך אחד מהן ואני חייב אלא אחד וזה אומר לא החזורת לי כלום מחזור לה לה משמרה שלא החזור בעל ועל האחד שאומר כי החזורו נשבע לו מפני שהוא מודה במקצת והוא טוענו טענה ודאית שאומר לא החזורת לי כלום ואילו היה זה כופר בכל שהיה אומר החזרתי לך את שניחם היה פטור משבועה כדין כל האומר פרעתי אבל עכשיו שמודה במקצת ואינו כופר אלא במקצת חייב לישבע במה שכופר. ומקשה ולית ליה לר׳ יצחק המוצא מציאה לא ישבע מפני תיקון העולם פי׳ מדקתני מפני תיקון העולם ש״מ הא לאו הכי הוה מן דינא לאשבועיה וה״ד אי דקא טעין טענת ספק כגון שמצא חמורו והחזירו לו ואמר

מי קיג סעי׳ ח ט: בג ב מיי שם הלכה ז טוש"ע שם סעי ה: בד ג טוש"ע אה"ע סי׳ קיב סעיף ז: קיב סעיף ז: בה ד מיי' פכ"ג מהל' אישות הלכה יח טוש"ע אה"ע סימן

:קעיף ד

עין משפם

נר מצוה

אישות הלכה ט סמג לאוין פא טוש"ע אה"ע

פסקי רי"ד י והפירות בפירוש יכולים הלקוחות לטעון לא סברנו שקבל עליו באחריות אלא שקבל עליו באווויות אלא גוף השדה ולא הפירות והשבח אבל אם כתב לו בפירוש אנא אקום וכו' הכי נמי דגבי הכל ממשעבדי: א"ל רבי אבא לעולא והא מזון האשה והבנות כמאן מזון האשה והבנות כמאן דכתיבי דמי וקתני אין מוציאין פי׳ שהן תנאי ב״ד הוכחרים רכחורה ואט"ג דלא בפ׳ נערה שנתפתתה (כתובות נב:) א"ל התם מעיקרא הכי איתקון כתובים הם נכסים בני חורין ואין כתובים אצל משועבדים על כד היתה אבי מסוכבו ב כי כן ידונו תיקון ב״ד מעיקרא שלא יהו ניזונות אלא מנכסים בני חרי ילא ממשעבדי שא״כ אין לך מזון אשתו ובניו עולמית . חוזרין עליו. ורבי חנינא אמר אדעולא ואמר אע"ג דכתב ליה הכי כיוז שאינז קצובים הלקוחות יכולין להזהר ולהניח לו מקום לגבות ממנו ומסתברא דהלכה כר׳ חנינא דאע"ג דכתב ליה אחריות רפירוש אפירוח ואשרח איוח המוצא מציאה וכו' אמר ר' יצחק שני כיסים קשורים מצאת לי והוא אומר לא מצאתי אלא אחד ישבע מפני שהוא טוענו טענת ודאי (כזה עליו שאדרבה אם החזיר הכים האחד פטור לגמרי לישבע) וכגון שטענו אחר שהחזיר לו הכיס האחד ואמר שנים היו קשורים וכיון מצאתה ששניהם היו קשורים ביחד זו היא טענת ודאי היתה הטענה קודם שישיב לו האבידה ואמר לו שני כיסים קשורים מצאת לי והוא אומ . אחד מצאתי ולא יותר פטור מלהשבע ע"י מיגו מיגו דאי בעי אמר לא מצאתי כלום אבל אחרי שהחזיר לו תחילה הכים האחד ועכשיו מועוו לישבע ומפני שכבר החזיר לו מקודם לכן אינו נפטר שעכשיו בעת הטענה אין לו שום מיגו שיפטרנו. שני שורים קשורים מצאת לי והלה אומר לא מצאתי אלא אחד אינו נשבע פי׳ ואע״פ שהחזיר לו תחלה האחד קשורים: מאי טעמא שוורים קטור בי מא טכנו שו ב מינתחי אהדדי ואין זו טענת ודאית כיסים לא מינתחי אהדדי והויא לה טענת ודאית. תניא נמי הכי שני שורים וניא נמי הכי שני שחים קשורים מצאת לי והלה אומר לא מצאתי אלא אחד פטור ואינו נשבע. שני שוורים

קם לי עולא כרבון, ור״ח כר׳ יוסי ור׳ נתן. שיט״ק. דת 🗓 ווכל מלתא דלא שכיחא טענת בריא מקריא. כ״ן. יט. כי פריך לר׳ יצחק ממתני׳ ומשני הוא דאמר כר״א בן יעקב. מוס׳ המש״ש. ב. דר״א ב״י מיירי בטוענו גדול ול״ש תקון העולם. מוס׳ המש״ש.